

רָאָה, שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל ה' בְּצִרְתָּהּ לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. כַּמָּה שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַכֵּל כְּדֵי לְהַתְקִין אֶת דְּרָגָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל ב' ח) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם. וְהַשִּׁירָה הַזֹּאת אָמַר [ו] כְּשֵׁרָאָה הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה לַיַּעֲקֹב [של יַעֲקֹב].

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יַעֲקֹב אָמַר הַשִּׁירָה הַזֹּאת [שְׁהַר] בְּשַׁעַר שְׁאֵמֶר לוֹ אָבִיו גָּשָׁה נָא וְאִמְשֶׁךְ בְּנֵי הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עֲשׂוֹ אִם לֹא. אִזְ [מִשּׁוֹם] שְׁהִיָּה [הַיָּה] יַעֲקֹב בְּצִרְתָּה גְדוּלָּה, שֶׁפָּתַד שְׁאֵבִיו יִכִּיר אוֹתוֹ וַיִּנְדַּע לִפְנֵיו. מַה כְּתוּב? וְלֹא הִכִּירוּ פִי הָיוּ יָדָיו כִּיָּדֵי עֲשׂוֹ אֲחִיו שְׁעֵרֹת וַיִּבְרַכְהוּ. אִזְ אָמַר, אֶל ה' בְּצִרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. ה' הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שֶׁקֶר מְלִשׁוֹן רַמְיָה. זוֹהִי הַדְּרָגָה שֶׁעֲשׂוֹ שְׂרׁוּי בָּהּ, שֶׁהִיא שְׁפַת הַשֶּׁקֶר [מִה הוּא]. שְׁפַת שֶׁקֶר, בְּשַׁעַר שֶׁהִבִּיא אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ קָלְלוֹת עַל הָעוֹלָם, וּבִהַתְחַכְּמוֹת וּבַעֲקִימוֹת הִבִּיא קָלְלוֹת, שֶׁהַתְקַלֵּל הָעוֹלָם.

בֹּא רָאָה, בְּשַׁעַר שְׁאֵמֶר יִצְחָק לַעֲשׂוֹ, וְצֵא הַשְּׂדֵה וְצוּדָה לִי צִידָה, בְּה"א, וּבְאֲרוּחַ, וַיִּצֵּא עֲשׂוֹ כְּדֵי שִׁיתְבָּרֵךְ מִיִּצְחָק, שְׁאֵמֶר לוֹ וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי ה'. שְׁאֵלוֹ אָמַר וְאִבְרַכְכָּה וְלֹא יוֹתֵר - יָפֵה. פִּינּוֹן שְׁאֵמֶר לִפְנֵי ה', בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעַר הַזֶּדְעוּעַ כְּסֵא כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַרָה, וּמַה שִּׁיִּצֵּא נֶחֱשׁ מֵאוֹתָן הַקָּלְלוֹת וַיִּשְׁאֵר יַעֲקֹב.

בְּשַׁעַר הַיָּהִי הַזֶּדְמָן מִיִּכְאֵל, וְכֹא לִפְנֵי יַעֲקֹב וְהַשְׂכִּינָה עִמּוֹ. וַיִּדַּע יִצְחָק, וְרָאָה אֶת גֵּן עֵדֵן עִם יַעֲקֹב וּבִרְכוֹ לִפְנֵיו. וּכְשֶׁנִּכְנס עֲשׂוֹ, נִכְנס עִמּוֹ גִּיהֵנִם, וְעַל פֶּן וַיַּחֲרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָּה עַד

חֲזִי, (תְּהִלִּים קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל יי בְּצִרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. כַּמָּה שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחֵן אָמַר דָּוִד מְלֶכָא קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹלָא בְּגִין לְאַתְקַנָּא דְרָגְיָה וְלַמַּעֲבֵד לִיה שְׁמָא, כַּמָּה דַּאֲתָ אָמַר, (שְׁמוּאֵל ב' ח) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם, וְשִׁירְתָּא דָא אָמַר (פ"א ל"ג לִיָּה) כִּד חֲמָא עוֹבְדָא דָא לַיַּעֲקֹב (פ"א דִּיעֲקֹב).

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יַעֲקֹב אָמַר שִׁירְתָּא דָא (דְּהָא), בְּשַׁעַר דָּאֲמַר לִיָּה אָבוּי, (בְּרֵאשִׁית כז) גָּשָׁה נָא וְאִמְשֶׁךְ בְּנֵי הָאֵתָה זֶה בְּנֵי עֲשׂוֹ אִם לֹא, כְּדִין (ד"א בְּגִין) דְּהָיָה (הוּרָה) (דף קמג ע"א) יַעֲקֹב בְּעֵאקוֹ סְגִי, דְּדַחִיל דְּאָבוּי יָדַע לִיָּה וְאַשְׁתַּמּוּדַע קַמִּיהָ. מַה כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כז) וְלֹא הִפִּירוּ פִי הָיוּ יָדָיו כִּיָּדֵי עֲשׂוֹ אֲחִיו שְׁעֵירוֹת וַיִּבְרַכְהוּ. כְּדִין אָמַר, (תְּהִלִּים קכ) אֶל יי בְּצִרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי.

יי הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שֶׁקֶר מְלִשׁוֹן רַמְיָה, (ש"ס) דָּא הוּא דְרָגָא דְעֲשׂוֹ שְׂרִיא בִיָּה, דְּאִיְהוּ שְׁפַת שֶׁקֶר (פ"א מָה הוּא). שְׁפַת שֶׁקֶר, בְּשַׁעַר דְּאִיְתִי הַהוּא חוּיָא לְוֹטִין עַל עֲלֵמָא, וּבְחַפְיָמוֹ וּבְעֵקִימוֹ אִיְתִי לְוֹטִין, דְּאֵתְלַטְיָא עֲלֵמָא.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעַר דָּאֲמַר יִצְחָק לַעֲשׂוֹ, (בְּרֵאשִׁית כז) וְצֵא הַשְּׂדֵה וְצוּדָה לִי צִידָה, בְּה"א, וְאוּקְמוּהָ. וְנִפְקַ עֲשׂוֹ בְּגִין דִּיתְבָּרֵךְ מִיִּצְחָק, דְּקָאֲמַר לִיָּה, (בְּרֵאשִׁית כז) וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי יי, דְּאֵלוֹ אָמַר וְאִבְרַכְכָּה וְלֹא יתִיר, יָאוּת. פִּינּוֹן דָּאֲמַר לִפְנֵי יי, בְּהִיא שַׁעַר אֲזִדְעוּעַ פְּרִסִי יִקְרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַרָה, וּמַה דִּיפּוּק חוּיָא מְאִינוֹן לְוֹטִין, וַיִּשְׁתַּאֵר יַעֲקֹב בְּהוּ.

בְּהִיא שַׁעַר, אֲזִדְמָן מִיִּכְאֵל וְאַתָּא קַמִּיהָ דִּיעֲקֹב, וַיִּשְׁכִּינְתָּא בְּהִדִּיה, וַיִּדַּע יִצְחָק, וְחֲמָא לְגֵן עֵדֵן בְּהִדִּיה דִּיעֲקֹב, וּבְרַכִּיָּה קַמִּיהָ. וְכִד עָאֵל עֲשׂוֹ, עָאֵל בְּהִדִּיה גִּיהֵנִם. וְעַל דָּא